

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

64 ÅRGÅNG

18. DESEMBER 1952

INNHOILDSFORTEGNELSE: NR.
JULENS FRED - BERØVET JULENS FREDSBUDSKAP? - 47
EVANGELIETS SURDEIG I EN SIVILISASJON I VEKST -
SIGRID UNDET PÅ NY? - KARDINALKOLLEGIET 48
1952 - DEN HELLIGE GRALS GILDE - ET 400 ÅRS
JUBILEUM - JULEDIKT 1952 - UTENLANDSNYTT
NESTE NUMMER KOMMER 8. JANUAR 1953.

Jul- og nyttårs-gudstjenester i Oslo:

St. Olavs kirke, Akersv. 1.

Julaften:
Kl. 24: Midnattsmesse — Pontifikalmesse m. preken av biskop Mangers.

1. juledag:
Kl. 8 — 8.30 — 9: Stille messe.
Kl. 9.45: Low Mass (English Carols).
Kl. 11: Levittmesse.
Kl. 19: Festandakt.

2. juledag:
Kl. 7 og 8.30: Stille messe.
Kl. 9.45: Low Mass (English Carols).
Kl. 11: Høymesse m. preken.
Ingen aftenandakt.

Søndag etter jul:
Gudstjenestene som på 2. juledag.

Nyttårsaftnen:
Kl. 19: Takkegudstjeneste m. preken av Hs. Høyærv. biskopen.
1. nyttårsdag (Menighetens bededag):
Kl. 7 og 8.30: Stille messe.
Kl. 9.45: Low Mass (English Carols).
Kl. 11: Høymesse m. preken.
Kl. 16—19: Utstilling av Alterets helige sakrament.
Kl. 19: Andakt.

Søndag 4. januar:
Kl. 7 og 8.30: Stille messe.
Kl. 9.45: Low Mass (English Carols).
Kl. 11: Høymesse m. preken.
Kl. 19: Andakt.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Julenatt kl. 24: Midnattsmesse med preken.

1. juledag:
Kl. 8: Fromesse hos søstrene.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.
Kl. 17: Festandakt.

2. juledag:
Kl. 8: Dialogmesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.
Ingen aftenandakt.

Søndag etter jul:
Vanlige søndagsgudstjenester.

Nyttårsaftnen:
Kl. 19: Takkegudstjeneste.
1. nyttårsdag:
Kl. 8: Dialogmesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.
Kl. 17: Andakt hos søstrene.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.

Julaften kl. 16: Barnegudstjeneste.
Kl. 24: Midnattsmesse m. preken.

1. juledag:
Kl. 8.15: Stille messe.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.
Kl. 18: Kompletorium og sakramentsandakt.

2. juledag og 1. nyttårsdag:
Gudstjenester som på søndagene.

Grefsen kapell, Glads veg 23.

1. juledag:
Kl. 6: Stille messe.
Kl. 9.30: Høymesse m. preken.
Kl. 17: Aftenandakt.

2. juledag:
Kl. 9.30: Sangmesse.

Søndag etter jul:
Vanlig søndagsgudstjeneste.

1. nyttårsdag:
Kl. 9.30: Sangmesse.

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17, Stabekk.
Julaften kl. 24: Midnattsmesse m. preken.

1. juledag:
Kl. 10.15: Stille messe.
Kl. 10.45: Høymesse m. preken og festandakt.

2. juledag:
Kl. 10.05: Messe og sakr. andakt.

Søndag etter jul:
Vanlig søndagsgudstjeneste.

Nyttårsdag:
Kl. 10.45: Høymesse m. preken og takkeandakt.
(Bemerk toginnskrenkningene.)

Vår Frue Villas kapell, Montebello.

Julaften:
Kl. 24: Midnattsmesse. Deretter II. Julemesse.

1. juledag:
Kl. 9: Høymesse m. preken.
Kl. 16.30: Aftengudstjeneste.

2. juledag:
Kl. 8.30: Høymesse m. preken.
Kl. 16.30: Aftengudstjeneste.

Oslo-menighetenes

juletreffester

Søndag den 28. desember: kl. 16.30 for barn.

Mandag den 29. desember: kl. 19.30 for voksne.

I foreningslokalet Akersveien 5.

Alle er velkommen. Godt program.

St. Olavs- og St. Hallvardslaget.

ST. SUNNIVA SKOLE

Søndag 21. desember kl. 17

Juleforestilling

Barn kr. 1.—, voksne kr. 2.—.

Forestillingen blir gjentatt i januar.

Mariakongregasjonen, Oslo

Møte i St. Josephs kapell onsdag 7. januar 1953.

Deretter julemøte i lokalet Akersv. 5.

En velkommen og varig julegave:

Salmeboken

CANTEMUS DOMINO

kr. 8.00

St. Olavs Forlag,

Akersveien 5, Oslo.

N. K. K. F.

G L E M

ikke å kjøpe våre julekort for 1952.

ST. OLAV

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.

Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.

Redaksjon og ekspedisjon:

Akersv. 5 I. Telefon 42 37 43.

St. Olavs eksp. og forlag: Kl. 9—13

Mandag og lørdag: 9.30—13.

Utbetalinger tirsdag 12—13.

Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år; for utlandet + avisporto.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen onsdag aften.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 21. DESEMBER: 4. sønd. i Advent. Ep. I. Kor. 4, 1—5. Ev. Luk. 3, 1—6. *Mandag:* Thomas, apost. *Tirsdag:* Ferialdag. *Onsdag:* JULAFTEN. Vigiliemessen. Ep. Rom. 1, 1—6. Ev. Matt. 1, 18—21.

1. JULEDAG: I. messe: Ep. Tit. 2, 11—15. Ev. Luk. 2, 1—4. II. messe: Ep. Tit. 3, 4—7. Ev. Luk. 2, 15—20. III. messe: Ep. Hebr. 1, 1—12. Ev. Joh. 1, 1—14.

2. JULEDAG (fredag): Stefan, Kirkens første martyr. *Lørdag:* Johannes, ap. og evang.

SØNDAG 28. DESEMBER: De uskyldige barn, martyrer. Ep. Ap. 14, 15. Ev. Matt. 2, 13—18. *Mandag:* Thomas, bisk., mart. *Tirsdag:* Messen fra søndag i Juleoktaven. *Onsdag (Nytt årsaften):* Sylvester I, pave, bekj.

1. NYTTÅRS DAG (torsdag): Kristi omskjæring. Ep. Tit. 2, 11—15. Ev. Luk. 2, 21. *Fredag (2. Nyttårsdag):* Oktavdagen for den hl. Stefan.

SØNDAG 4. JANUAR: Jesu navnefest. Ep. Ap. Gj. 4, 8—12. Ev. Luk. 2, 21. *Mandag:* Vigilien til Herrens Apenbaringsfest. *Tirsdag:* Herrens åpenbaringsfest. *Onsdag, torsdag, fredag og lørdag:* Dager i oktaven.

SØNDAG 11. JANUAR: Feiring av Herrens Apenbaringsfest. Ep. Is. 60, 1—6. Ev. Matt. 2, 1—12.

Ved biskoppelig dispens er alle fritatt for abstinensbudet Julaften fra kl. 12 middag; likedan 2. juledag, som faller på en fredag. Fra og med 2. juledag opphører De lukkede tider.

ST·OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

64. ÅRGANG

18. DESEMBER 1952

NR. 47-48

Julens fred

Igjen forbereder vi oss til å feire jul. Igjen skal vi høre det gamle julebudskap om fred på jorden. Og igjen er det liksom et urolig og pinlig spørsmål tvinger seg fram: Hvor blir det av den fred på jorden som er julens gledelige budskap?

Kristendommens fiender bruker dette som et argument mot kristendommen: I 2000 år har den kristne kirke forkynt dette budskap om fred, og dog ser vi lite til denne fred. Ser en nøkternt og realistisk på menneskehetens tilstand etter 20 århundrers kristendom, så taler meget for at det heller har fulgt strid og ufred i kristendommens spor, enn fred.

Dette er sant. Det er endog sant i en meget høyere grad enn kristendommens fiender selv er klar over. Jesus Kristus har nemlig selv sagt at han *ikke* er kommet for å stifte fred på jorden. «Dere må ikke tro,» sier han, «at jeg er kommet for å sende fred på jorden. Jeg er ikke kommet for å sende fred på jorden, men sverd. Jeg er kommet for å sette splid mellom en mann og hans far, og mellom en datter og hennes mor, og mellom en svigerdatter og hennes svigermor. Og en manns husfolk skal bli hans fiender.» (Mt. 10, 34).

Forunderlige ord. Og hvordan stemmer de med julebudskapet om fred på jorden?

Vi har et annet ord av Jesus som peker hen på en forklaring av denne tilsynelatende motsetning. Han sa en gang til sine disipler: «*Min* fred gir jeg dere, ikke som verden gir, gir jeg dere.» Der er altså to slags fred. Kristi fred, og verdens fred. Mellom disse to er der strid. Det er denne strid kristendommen har ført inn i verden, striden mellom en sann og en falsk fred. Denne strid er ikke noe annet enn striden mellom det onde og det gode,

striden mellom Guds rike og denne verdens rike. Når vi så vet at det onde er en person, at hans navn er Satan, og at Satan betyr Fienden, — da begynner vi å forstå. Da forstår vi at etter Jesu Kristi fødsel, Guds Sønn's fødsel til verden, kjemper Gud og Satan den avgjørende kamp om menneskene. At fredsfyrsten er kommet til verden betyr at det ondes fiende er kommet til verden. Etter Jesu fødsel er der ingen fred på jorden for det onde. Ja, Jesu fødsel betyr innledningen til det ondes avgjørende og endelige nederlag. Jesu fødsel betyr at freden er i sikte. Men først og fremst betyr den at nå kjemper Gud selv i og sammen med menneskeheten for dens frelse og dens sanne fred.

Emmanuel er fredsfyrstens navn, og Emmanuel betyr *Gud med oss!*

Hva dreier da striden seg om? Den dreier seg nettopp om spørsmålet om falsk eller sann fred.

Den falske fred består i å slå seg til ro på jorden. Den vil ikke foruroliges av noen dyster tale om å frelses fra denne onde verden. Den opprøres ved tanken på fortapelse. For alt slik vil verden være i fred.

Det er *denne* fred Kristus vil rive menneskene løs fra. «Våk og be,» roper han, «så dere ikke faller i fristelse.» Og *fristelsen* består nettopp i å slå seg tilfreds med jordlivets goder.

Jesus fortalte engang en lignelse om en bonde som falt for denne fristelsen. Han sa til sin sjel: «Sjel, du har mange gode ting som forråd for flere år; slå deg til ro, spis, drikk og gjør deg til gode.» Men Gud sa til ham: «Du dåre! i denne natt kreves din sjel av deg.»

Det er våre sjeler Gud krever av oss. Det er dem han vil frelse. Det er derfor Guds Sønn er blitt

ALBRECHT ALTDORFER: Julenatt. Detalj.
(Fra Wienerutstillingen.)

menneske. Han er kommet for å kunne forkynde: «Hva gagnar det mennesket om det vinner hele verden, men tar skade på sin sjel.» Det er sant, — Jesus lar ikke menneskene i fred, — fordi han elsker menneskene, fordi han elsker våre udødelige sjeler.

Han stiller oss overfor et valg: Guds rike, eller denne verdens rike, det evige liv eller det jordiske liv, frelse eller fortapelse.

Nå forsår vi at Jesu fødsel betyr en krigserklæring mot det onde, en krigserklæring mot alle dem som vil ha nok i seg selv og i denne verdens goder.

Og vi ser da også at denne verdens mektige fra første stund har satt seg til motverge mot Fredsfyrsten. Det begynte allerede med Herodes. Da han hørte om Jesu fødsel fryktet han for sin trone og sin makt, og lot drepe de små barn i Betlehem. Det fortsatte med at Guds Sønn ble korsfestet. Kort etter ble Stefanus martyr, — den første blant en lang rekke. Så kom Romerrikets forfølgelser. Og forfølgelser har fortsatt til den dag i dag. Ja, i dag raser krigen mellom Guds rike og denne verden heftigere enn noensinne.

Nettopp fordi det onde setter seg til motverge mot det gode og ikke vil noe av Kristus, kan vi formulere den lov: *Der vi møter det gode, der møter vi også det onde.* Vi ser det tydelig i Kristi kirkes historie. Den er blitt møtt med forfølgelser utenfra, og med forræderi innenfra. Det onde har alltid forsøkt å kompromittere den. Blant de tolv

apostler var der en Judas. Og han har hatt etterfølgere. Nettopp i en hellig kirke kan vi vente også å møte meget ondt. Derfor er kirken Guds rikes slagmark, der Guds hellige kjærlighet kjemper mot syndens hat og ondskap. Kristi kirke er og må være en stridende kirke. Man kan også uttrykke denne sannhet slik: Den katolske kirke er ingen fredelig kirke, nettopp fordi den er en guddommelig kirke.

Men Jesus har lovet at helvedes porter ikke skal vinne over hans kirke. Og juleevangeliet forkynder oss hvert år på nytt løftet om fred på jorden. Men først må det onde nedkjempes. Først må hver enkelt av oss velge mellom Guds rike eller verden. Denne kamp og dette valg har vi en malende skildring av i Sigrid Undsets bok om Olav Audunssøn. Der sies det:

«Der stod en kamp i allheimen mellom Gud og hans fiende fra tidernes dawning, og alt som hadde liv, sjæl eller aand kjæmpet med i den ene fylkingen eller den anden, enten de visste om det eller ikke — engler og vætter, menneskene her paa jorden og paa hin side døden. Og det var oftest ved en mands rædhug at Djævelen fik lokket ham ind i liden sin — fordi en mand blev ræd at Gud skulde kræve for meget av ham — at han skulde si en sandhet som var haard at faa over læberne, eller forsage en kjær lyst som en ikke trodde sig sterk nok til at leve forutuen: vinding, velfærd, kjæte eller andre folks vyrding.»

Slik stiller Jesus Kristus oss overfor valgets vé. Han maner oss til strid mot oss selv og mot verden for å vinne den sanne fred.

Hvori består så den sanne fred, juleevangeliets fred, Jesu Kristi fred? I Dantes «Den guddommelige komedie» finnes der et ord som gir oss svaret:

La sua voluntade è nostra pace, — Hans vilje er vår fred.

Freden kommer når Guds vilje skjer. Ufred og strid kommer når menneskene setter sin vilje opp mot Guds vilje. Og nettopp i opprøret mot Guds vilje består synden. Kampen står mellom egenviljen og Guds vilje, mellom kjærligheten til oss selv og det skapte, og kjærligheten til Gud, det uskapte og eneste sanne gode. Og i samme grad vi vinner over kjærligheten og vår hang til de skapte goder, i samme grad vinner freden innpass i våre hjerter. I samme grad egenviljen lider nederlag, i samme grad seirer Guds rike, og freden blir en virkelighet i oss selv og omkring oss. Dette er det striden dreier seg om: Den trossige hevdelse av mitt jeg, eller jeg'ets underkastelse under Guds hellige og kjærlige vilje.

Hans vilje er vår fred.

Berøvet julens fredsbudskap

I tilslutning til pater Thorns julebetraktning finner vi det riktig å legge fram noen fakta om våre trosfellers stilling i jernteppelandene. *Hvordan blir vel deres jul?* Dager som alle de andre — i grå håpløshet, med troens evighetslampe som det eneste lyspunkt i natten! Vi må ta dem med oss i tankene inn i våre lyse, varme norske hjem, der intet mangler — uten kanskje tilfredsheten over hvor materielt godt vi har det. Vi ville alle sikkert spontant dele med oss, om vi kunne nå fram med noen hjelp. Men vi kan det bare indirekte, på tre måter:

1) Be og ofre for dem slik at Gud ser sin kjærlighetsmakt opptatt i våre hjerter i den grad, at han *ser den hær han venter på* for å kunne sette *sitt* og *vårt* befrielsens korstog i gang! Det er nemlig ikke Guds sak *alene*. Vi står under den nye pakt, der Gud og menneske samarbeider om menneskeverdens og menneskesjelens redning. Er vi i virkeligheten rede til å savne noe for å komme våre medbrødre til hjelp? Er vi rede til å utsette oss selv for den samme forfølgelse, dersom vår samvittighet skulle påby oss å handle stikk mot all timelig gunst? Timen kan komme — nårsomhelst!

2) Oppofre alle våre savn, lidelser og bekymringer for dem, slik at Gud, innenfor Kristi mystiske legems enhet, kan gi den hjelp vi venter fra ham, til dem — *nå mens de lider!*

3) Ta i mot alle flyktninger som kommer til landet vårt med åpne armer, uansett nasjonalitet, yrke, utseende og kvalifikasjoner. De er våre søsken, og hvem vil ellers ikke hver av sine søsken det beste?

Nå forstår vi meningen med englenes sang jule natt: *Fred på jorden for mennesker av en god vilje.*

Den gode vilje er den som vil Guds vilje. Og Guds vilje er vår fred. En gang kommer Guds vilje til å herske på jorden som i himmelen. Da blir der fred på jorden. Men før det skjer ber Gud oss frivillig å ta imot hans vilje og hans gave, som er fred og evig liv. La oss ikke avslå hans gave. La oss i denne hellige juletid ta imot julens glede og julens fred. I julen kommer ikke Gud til oss som dommer, men i skikkelse av et lite barn. Vår og verdens skjebne avhenger av hvordan vi stiller oss til dette barn i en krybbe. Så ydmykt og fredelig kommer Gud til oss. La oss ikke støte denne ydmyke Gud fra oss, slik at vi engang må møte ham som vår dommer. La oss tre hen til Jesus-barnet i krybben, knele ned og si til ham:

*«Hav takk som treder til armods hytter ned!
Hav takk som gleder oss med din søte fred.
Kom inn, o Kriste, tend lys i hvermanns gård,
la isen briste, giv varme snart og vår,
la ingen miste hva godt din fødsel spår.»*

Finn Dominique Thorn. O. P.

På disse måter kan vi altså hjelpe. Vi må ikke gjøre det for selv å få fred i en samvittighet som kanskje uroes over vår norske juls så overmette dager, men alene, direkte, helt uselvvisk, for å hjelpe dem som venter på å bli hjulpet.

Herren kommer til oss på nytt for å by menneskene sin frelse og trøst. Er vi rede til å slutte opp bak hans merke, til å forstå ham konkret?

Da det ble reist sak mot Kirkens primas i Ungarn, kardinal Mindszenty, i begynnelsen av 1949 på et bevislig helt igjennom falsk anklagemateriale, utløste prosessen en proteststorm i hele den frie verden. Siden ser det ut til at man i den vestlige verden har vennet seg til religionsforfølgelsene i Øst-Europa; det er sjelden man opplever at meldingene om arrestasjonene, skinnprosessene og henrettelsene gjør nevneverdig inntrykk. Og dog skjer det at millioner av mennesker utsettes for den brutaleste åndsterror, at det gjennomføres en forfølgelse som i omfang og måte søker sin like i kirkehistorien.

I Sovjetunionen er 500 000 katolikker helt uten sjelesørgere og kirker. I Galizia og Karpato-Russland er den unierte gresk-katolske kirke med makt underlagt den ortodokse patriark i Moskva. I Lettland hvor 24 % av befolkningen er katolsk, er kirken fullstendig tilintetgjort. I Litauen hvor nesten hele befolkningen er katolsk, finnes det bare noen hundre prester tilbake, og de fleste kirker er stengt.

I Romania hvor 15 % av befolkningen er katolsk, er den gresk-katolske kirke tvangsinnlemmet i den ortodokse kirke. I den katolske kirke med latinsk ritus er samtlige biskoper og vikarer arrestert eller drept.

I Albania med 10 % katolikker er to biskoper avgått ved døden, to skutt og en dømt til 20 års fengsel. Restene av Kirken er blitt tvunget til å si seg løs fra Rom.

I Tsjekkoslovakia hvor 75 %, og i Ungarn hvor 65 % av befolkningen er katolsk, er et stort antall biskoper, prester og fremfor alt ordensfolk arrestert.

I Polen, hvis befolkning opptil 99 % er katolsk, finnes det ennå katolske skoler og noen katolske publikasjoner. Men avtalen av den 14. april 1950 som ble påtvunget Kirken, betyr at forfølgelsen er under oppseiling. Tusenvis av prester har vært og er arrestert.

I Jugoslavia raser forfølgelsen videre for full kraft, selv om den blodige terror er innstillet.

Mer enn 80 biskoper, tusenvis av prester og enda flere tusen søstre er prisgitt død, lidelser og ufrihet, og 50 millioner katolikker stønner under forfølgelsens kors.

Her er bare tatt med landene i Europa. I det fjerne Østen er tilstandene i de kommunistiske maktområder parallelle. Vi vil i det kommende år, når vi beretter om Kirkens liv rundt om i verden, fortsatt holde leserne underrettet om hva som skjer også i den lidende Kirkes leire.

I. H. K.

VI GRATULERER

Ærverdige Mère Augustine ved St. Josephs Hospital i Fredrikstad, som den 6. januar kan feire sitt 50 års profess-jubileum.

Evangeliets surdeig i en sivilisasjon i vekst

Et apropos til et pariserbrev

Under overskriften «Katolsk gjæring i fransk politikk», skriver *Dagbladets* korrespondent i Paris, Alf Hartmann, en meget leseverdig artikkel, der han særlig dveler ved de franske *arbeider-presters* og den katolske fagbevegelses «*Confédération Française des Travailleurs Chrétiens*»s virksomhet og innflytelse i fransk politikk.

Det som naturlig fanger herr Hartmanns interesse, er at arbeiderprester-bevegelsen er «vokst fram til å bli en av de sterkeste strømninger i vest-europeisk politikk i dag».

Men den innvidde vet at det ligger en ren evangelisk intensjon bak arbeider-presternes oppkomst og innsats (som er av nyere dato og ikke må slås i hartkorn med den katolske fagbevegelse, som er langt eldre, og som naturlig er, må stå politikken nokså nær).

Vi skal i den forbindelse ta for oss en preken som biskopen av Angers, Mgr. *Chappoulie*, nylig holdt i Reims i anledning av 1500 års minnet for den navngjetne St. Rémis valg til bispestolen der, han som siden er blitt kalt «Frankernes apostel».

Mgr. Chappoulie pekte først på Rémis klarsyn og mot, da han besluttet «å gå ut til barbarene og komme tilbake hånd i hånd med Frankernes konge», og fortsatte (vi gjengir de viktigste avsnittene):

Det nye tidevann

Når jeg nå sier at den hellige Rémi's liv har et aktuelt budskap til oss moderne katolikker som lever femten hundreår senere, forstår noen av dere sikkert det slik at jeg mener: «La oss gå fremtidens herrer, dvs. kommunistene, i møte slik som biskopen av Reims gikk barbarene i møte. Vi må ta imot den hånd som marxismens førere her i landet rekker til oss. Skal vi gå i Rémi's fotspor, må vi vise oss fremskrittssvennlige.»

Men det er nok ikke min mening. Hvem sier forresten at kommunistene vil gå av med seieren? Med hvilken rett skulle vi på forhånd bestemme hvilken vei det hemmelighetsfulle og uransakelige guddommelige Forsyn vil velge? Min mening er, om jeg tør si det slik, langt alvorligere og dypere, for jeg anser kommunismen, og især den gjenklang den finner i de brede lag, bare som et tegn på den kolossale omveltning som begynte for litt over hundre år siden. De vitenskapelige fremskritt, tungindustriens utvikling, maskinens økende makt, teknikkens voksende herredømme, arbeiderbevegelsen, proletariatets tallmessige betydning har i den grad endret våre livskår og tankebaner, at vi har rett til å spore begynnelsen til en ny sivilisasjon. Noen har til og med alt gitt den et navn «*arbeidets sivilisasjon*» i motsetning til den synkende *kapitalisme*, den såkalte *pengenes sivilisasjon*.

«Vi har nådd frem til et vendepunkt i menneskehetens historie», skrev allerede i 1933 en tenker som oppmerksomt følte vår samtid på pulsen. En sivi-

lisasjon heller, en annen er i fremmarsj. Vi opplever en tid som virker opprivende på dem som lever i den, men som i sannhet bærer et guddommelig preg, for det gjelder å skille mellom den levende ånd og den døde bokstav, og enhver uforgjengelig virkelighet skal renses, for langsomt, men sikkert, å tre inn i et nytt kjødelig hylster!

Er dette syn riktig, er det sant at et bestemt økonomisk system holder på å gå til grunne med den form for sivilisasjon det er knyttet til, da er vår plikt, i egenskap av kirkens sønner, å stå fast og uredde overfor disse omveltninger som forandrer verdens ansikt. Vi skal ikke gi etter for frykt eller irritasjon, men forsøke å forstå og enda mer å elske. Vi har ikke lov til å gjøre oss avhengige av det forgjengelige, ikke lov til å binde Evangeliets evige sannhet til foranderlige, rent menneskelige sosiale strukturer.

For troen ville intet være så skjebnesvangert som et kristent samfunn i kampstilling mot arbeiderbevegelsen eller teknikkens fremmarsj. Kristendommens oppgave er nemlig på ingen måte å bekjempe dem, men så vidt mulig å gi dem en sjel, å foredle dem ved å underordne dem den Allerhøyeste: Gud vår skaper og far.

For se, her er det drama som utspilles for våre øyne: en ny sivilisasjon dukker opp, fremmed for, ja fiendtlig overfor vårt kristne livssyn, og den prøver på å fortrenge en annen sivilisasjon som fremdeles verner om mange og dyrebare vaner, som Kirken hadde, om ikke døpt, så i hvert fall preget, og hvor den hadde sin selvskevne plass.

Purpur og dongry

Om jeg turde drive sammenligningen mellom Rémi's tid og vår egen enda lengre, så ville jeg peke på en av Rémi's nyeste etterkommere på Reims bispesete, nemlig Kardinal Suhard.

Kardinal Suhards egen og ekte storhet består i dette at han lot seg lede av sitt hyrdehjerter mer enn av sin erfaring, eller sine resonnementer. Kardinalen følte at en ny verden var i gjæring i hovedstadens industristrøk, og siden arbeidermassene hånet eller hatet den lære han som biskop var kalt til å representere, var det hans plikt, koste hva det koste vil, å finne kontakt med disse brede lag som stadig øver en større innflytelse på utviklingen i det franske samfunn.

Trett og gammel som han var, plaget av mangfoldige bekymringer, omringet og elsket av høytstående og rike personligheter, ville det ha vært nokså forståelig om han hadde lukket øynene for dette altfor pinlige syn og tatt sin tilflukt til en trygg sosial konservatisme. Men nei: han lot sin tanke natt og dag bli besatt av synet på denne nye verden, som i den grad var fremmed for den verden han hadde vokset opp i på landet i Vest-Frankrike, og dette syn ble både hans pine og hans glede. Helt til sin siste

stund ga han seg ikke. Han måtte finne et middel til å komme på talefot med arbeiderverdenen.

Derfor reiste han ut av og til for å spise middag hos en arbeiderfamilie i industristrøkene, selv om han var aldri så trett av dagens strev. Som den kloke og tålmodige bonde han var, hørte han på dem han satt til bords med, forsøkte å forstå deres lidelser og opprør, deres lengsler og forventninger. Av samme grunn holdt Kardinal Suhard erkebispegårdens porter vidt åpne for de unge arbeidere og fagorganiserte. De unge prester som hadde satt seg til å dele arbeidernes daglige liv, de holdt kardinalen i kontakt med arbeiderverdenen.

Veien til proletariatet var ikke fri for fallgruber; og den som baner nye veier risikerer å fare vill. Men kardinalen visste at «den evige Guds bud er kunnegjort for alle folkeslag». Derfor skal intet menneske, intet folk, ingen samfunnsklasse bli holdt utenfor Guds gave i Kristus Jesus. Derfor er det også de kristnes, og da hovedsakelig biskopenes plikt å forkynne «budskapet om en stor glede» (Lk. 2, 10) for ethvert menneskelig samfunn, for enhver av de sivilisasjoner som avløser hverandre og hver ernærer seg av den forriges levninger.

Arbeiderprestenes evangeliske innsats

Vi ville meget lettere forstå og billige den innstilling vi møter hos noen av våre brødre som deler vår tro og vår hengivenhet til Kirken, hvis vi betraktet den i lys av St. Rémi's og kardinal Suhards handlemåte. Det finnes noen blant oss som ubetenksomt og ugrunnet anser dem bare som farlige fredsforstyrrelere, hovmodige demagoger, ja til og med glupende ulver i fåreklær. Vi skulle heller mene og si: De er kristne like godt som jeg, Kirkens sønner, hvis hjerte visstnok er mer brennende og urolig enn mitt, som forsøker å innprente arbeiderverdenen åndelige sannheter for engang å kunne døpe denne sivilisasjon som blir til i vårt påsyn. Med hvilken rett kan jeg nekte dem anerkjennelse, beundring og støtte?

Disse kristne, disse Kirkens sønner, er både prester og legfolk: teologer, filosofer, sosiologer, jurister, sosialøkonomer, ingeniører, arbeidere og arbeidsgivere, lønsmottagere og industriledere. Alle strever for å hindre at det tekniske fremskritt tilintetgjør den menneskelige personlighet og kaster arbeiderklassen ut i materialisme og kollektivismen.

Pius XII sa i sitt julebudskap i 1942 og gjentok nylig i rundskrivet «*Evangelii Praecones*»:

«Kirken har fordømt den marxistiske sosialisme i dens forskjellige systemer, og fordømmer den den dag i dag i overensstemmelse med den plikt og den tilsvarende rett den har til å beskytte menneskene mot de strømninger og påvirkninger som setter deres evige frelse i fare. Men Kirken kan ikke la være å bemerke og slå fast at arbeiderne i sine forsøk på å forbedre sine kår, støter mot et samfunnssystem som langt fra å svare til naturretten, strider mot Guds vilje og mot det formål de jordiske goder har i Guds planer.»

Lydhøre for Pavens røst fordyper disse troende seg i problemer som: forholdet mellom kapital og arbeid, berettigelsen av en lønnsarbeiderstand, bolig-saken, arbeidernes fritid og kulturelle opplæring. Pius XI's ord i «*Quadragesimo anno*» ligger dem på

hjertet: «Stikk imot Guds vilje, blir arbeidet mer og mer en faktor til fordervelse; det livløse stoff foredles på fabrikken, men menneskene fornedres.»

Det finnes prester som føler større trang til å handle enn til å studere, derfor deltar de i arbeidernes liv på fabrikken. De håper at deres nærvær vil kunne gi Vår Herre Jesus Kristus og hans Kirke en plass i det tekniske og vitenskapelige produksjonsmaskineri, i denne sjelløse verden hvor arbeidet fra å være en forutsetning for menneskenes liv, er blitt et mål i seg selv, en blind og hjerteløs avgud som ikke får ro før den har gjort hele menneskeheten til sin trell.

Våre prester som virker i våre arbeiderforeninger både for yngre og for eldre, bruker ofte slike uttrykk som «arbeiderklassens fremrykking». Noen viker ikke tilbake for å erklære at «proletariatet er en fornærmelse mot Guds faderhjerte».

Ikke tilflukt til fortiden, men gå uredde fremtiden i møte

Vi må forstå riktig, dvs. i en kristen belysning, hva dette forsøk på å bringe evangeliet til arbeiderverdenen betyr av edelmodig innsats i intellektuell, sosial og apostolisk retning. Vi tar muligens anstøt av visse vågsomme foretak, vi sporer en viss enfoldighet bak noen såkalte «oppdagelser». Ingen påstår selvfølgelig at disse legfolk og prester aldri tar feil. De står især i fare for å støte, forarge, ja såre, fordi de angriper flertallets tradisjonelle oppførsel, dets uforanderlige vurdering av de sosiale problemer, dets unnskyldninger for å slippe å forandre sin levemåte.

Men når alt kommer til alt har en sann kristen enda mindre lov til å mure seg inne bak en overmodig og hårdnakket avvisning, til feigt å ta sin tilflukt til dyrkelsen av fortiden, for Guds folk er blitt kalt til å trosse anstrengelser og farer gjennom ørkenen for å vandre videre mot det forjettede land, alltid frem, aldri tilbake!

Den beste del vi kan velge er den som Rémi har valgt: å lete etter sjeler. De som følger i hans fotspor strever for å legge ned evangeliets surdeig i en sivilisasjon i vekst, og fordi de stoler på Jesu Kristi løfter, går de uredde fremtiden i møte.

Romerriket hadde skaffet verden mange fredså, det må ha kostet forferdelig meget å rive seg løs fra det og de som i denne omveltningstid kjempet for at Kirken skulle forbli åpen til alle folkeslag og ikke bare høre til et bestemt folk, selv om det var det romerske, har lagt for dagen en beundringsverdige tro på Jesus Kristus og hans rike.

I dag som for femten hundre år siden trenger vi både skarpsindighet og fast vilje for å oppspore de krefter som synes uimotståelige å lede verden mot en ny sivilisasjon. Vi trenger stor kjærlighet til Gud og menneskene, stor selvoppofrelse og en urokkelig tro for å rive oss løs fra følemåter og tankevaner som synes å være hevdvunne hos oss katolikker og som faktisk har vært vår styrke i mangel en generasjon, for å rive oss løs fra oss selv og dristig vove den åndelige erobring av en arbeiderklasse som viser seg å være større mistenksomhet enn Klodvig og hans folk.

Sigrud Undset — påny?

Av pastor H. Kielland Bergwitz

«K atolisismen kan være vel og bra for sydligere folkeslag. Men for oss her hjemme passer den ikke.» En slik innvending høres ikke så sjelden. Ofte reagerer vi i protest. Minner om at Norge var katolsk i fem hundre år og at katolisismen var nasjonal kristendomsform da lutherdommen ble innført ved tvang.

Dette er riktig nok. Men har vi egentlig tenkt over innvendingens dypere innhold? Har vi det, er vi kanskje kommet til en forbløffende erkjennelse av at det er mot innvendingens første del, ikke mot den siste, vi må protestere. For selvsagt er sannheten den at katolisismen ikke «passer». Hverken for nordmenn eller andre. Hele betraktningmåten er gal. Vår tid, mer enn noen tidsepoke tidligere, har knesatt funksjonalismen, læren om det hensiktsmessiges overordnet store betydning. En funksjonalistisk religion, et system som passer individets naturlige tilbøyeligheter, anses for best, mest tilfredsstillende. Ingen tvil om at den katolske kirke er utenfor konkurranse her. Lutherdommen med sin iboende hang til kompromiss har forspranget. Jo friere, jo bedre, heter det jo. Det «passer» det naturlige menneske å lage et slags trosgrunnlag etter eget behovet. Og det er ikke noe som tyder på at bønn, selvransakelse, bot og selvfornektelse «passer» bedre for den «livsnære» tysker, italiener eller franskmann enn for nordmannen. Verden har i sin helhet innrettet seg temmelig funksjonalistisk. Hva enten menneskene, som i kommuniststatene, har gjort den materialistiske livsoppfatning til en slags religion i seg selv, eller de, som i Vesten, lever materialistisk med fromme talemåter stundom på leppene, så kan vi overalt skue resultatene. Jorden er såvisst ikke et trygt og behagelig oppholdssted i dag. Ustraffet avsettes ikke Gud. Som man reder, så ligger man.

Heldigvis er det sjatteringer i bildet. I menneskets verden er det aldri bare lys eller bare mørke. Også i vår tid lever det mennesker som ikke nøyer seg med slagord og overfladiske betraktninger. Selv om idealet for mengden er blitt å leve *lett*, er det heldigvis atskillige som heller vil prøve å leve *rett*. Det er så underlig med det. Vi har alle ærgjerrighet. Vi søker anerkjennelse. De overfladiske bryr seg mest om andres ros og aktelse. Andre, de klokere, de med sunnere instinkter, tenker mer på å ha selvaktelsen i behold. De har funnet at det er liten tilfredsstillelse i å ha vunnet andres bifall når en samtidig må si til seg selv: I grunnen er jeg en slyngel. Og er man nådd så langt varer det heller ikke så lenge før spørsmålet om forholdet til Gud melder seg. For kjenner jeg i meg moralloven, vet jeg, rent instinktivt, at det er ting et «realt» menneske simpelthen ikke gjør, ikke kan nedlate seg til, da vet jeg også at det er en høyere makt, et edlere vesen enn mennesket selv med sine funksjonalistiske tendenser, som gir lover og idealer. Da blir *Guds vilje* det avgjørende. Da blir livet en kamp. Jeg søker Gud, søker religionen. Men jeg skaper ikke Gud i mitt eget bilde. Jeg lager meg ikke en religion som «passer». Jeg vil kjenne sannheten og leve i den.

I ngen i norsk litteratur har som Sigrud Undset illustrert dualismen i mennesket og skildret kampen mellom det lette og det rette i menneskesinn og menneskeskjebne. Ibsen har i to store verk skildret ytterlighetene. I «Brand» finner vi den religiøse fantast som setter alle hensyn til side, også i forholdet til sine nærmeste, for å tjene det gudebillede han har skapt seg. I «Peer Gynt» møter vi den kyniske «realist» som selger negerslaver til kulturlandene og sender fabrikklagete gudebilder i retur. Han «protesterer for all verden, men er allikevel med på ferden». Hans livskunst tar denne form: «Hvad hele vovekunsten gjelder, den kunst å eie dådens mot, det er å stå med valgfri fot — at vite dig står åpen bak, en bro, som bære kan tilbake —». «Idealisten», fanatikeren med sektmenneskets strenge og ubønnhørlige Jehova som gudebillede på den ene side. På den annen: funksjonalistmennesket, like levende i dag som noensinne.

Sigrud Undset gir mer. Hun plaserer ytterlighetene i selve det enkelte menneskesinn. Hva Ibsen ikke kjente til eller ialfall ikke forsto var sannheten om arvesynden. Han kunne derfor bare gi oss det naturlige menneske sett med en ikke troendes skarpsyn. Sigrud Undset har noe mer. Hun kjenner kristendommen i sin konsekvente form i den gamle kirkes lære. Derfor er hun i stand til å gi oss mennesket som det virkelig er, svakt, vaklende, men sammensatt både av godt og ondt. Men hun kan også gi det store og det positive, Gud virksom i mennesket ved nåden. Hennes mennesker er ikke fanatikere som Brand, kynikere som Peer Gynt. Hun gir oss i all enkelthet, men også i all storhet, det syndige menneske under Guds ledelse. Det finnes tvil hos hennes mennesker. Men ikke fortvilelse.

Ennskjønt klarsynt og intelligent, sterkt kritisk overfor hulhet og halvhet i det samfunn hun levde var hun lenge famlende. Hennes ungdomsverker var opprørske, sterkt og overdrevent realistiske. Men de var negative, førte ikke fram til problemenes løsning. Hun levde ennå i den periode av sitt liv som ble Ibsens hele liv. «Jeg spørger kun, mitt kald er ei at svare», var Ibsens motto. Det kan være nyttig å spørre. Men å gi svar er dobbelt nyttig. I middelalderromanene kommer Sigrud Undset med svar. Disse bøkene er såvisst ikke solskinnberetninger om hvor herlig det er å være «frelst». Det er fremdeles realisme, krass realisme til dels. Men som hun selv engang under angrep svarte: Med det gamle testamentet har mine bøker ett til felles: De skildrer synd. Men de forherliger den ikke. Kanskje er det noe gammeltestamentlig over hennes norske middelaldermennesker også. Mest kommer vel det av at for oss i nåtiden synes begge tidsepoker så langt borte. Vi er mer kompliserte i dag. Så kompliserte at vi faktisk engstes ved det enkle. En enkel og logisk forklaring synes oss mistenkelig nettopp fordi den er enkel og logisk. Vi søker løsningen i det vanskelige. Sannheten må og skal være å finne i det tilslørte og kompliserte. Vi engstes ved å skulle stole på vår egen sunne for-

Etter maleri av Harald Slott-Møller.

nuft. Iallfall i det religiøse. — Sigrund Undsets mennesker er herlig enkle og ukompliserte selv om deres livsskjebne såvisst ikke er enklere enn vår. For dem er det selvfølgelig dette at livet, det er en kamp mellom det onde og gode i mennesket. Valplassen er i en selv. Vekten i Sigrund Undsets svar ligger i at hun gir oss denne fundamentale, evige sannhet genialt illustrert i det norske middelaldermenneskes dagligdagse liv.

Men hun nøyet seg ikke med middelalderen. I «Gymnadenia» og «Den brennende busk» finner vi igjen det katolske menneske, isolert i miljøet i Norge i dag. I konflikt mellom godt og ondt, men også i inspirert, lidende lykke. Paul Selmer er åndelig i slekt med Kristin og Olav Audunsson. De er i samme grad ekte katolske. Men Paul er et moderne menneske. Ytre livsforhold er andre. Allikevel, mennesket og dets problemer, dets forhold til Guds skaperorden, til Hans lov og evige kjærlighet er identisk. Like lite som Kristin og Olav kommer Paul utenom den gordiske knute: Guds plan og Guds vilje. Å løse knuten, å finne sin rette plass i Guds plan, å tjene Gud rett, er hva livet alene går ut på. Enten det nå «passer» eller ikke.

Hennes senere produksjon er i grunnen preget av det samme ledemotiv, om enn i annen form. «Norske Helgener», «Etapper» og andre skrifter er mer apologetiske eller rent polemiske. Og selv om de nyere romaner hverken har katolsk miljø eller katolske mennesker som emne er allikevel den religiøst moralske konflikt i menneskesinnet en bærende idé. «Ida Elisabeth» f. eks. behandler den grunnsannhet at «mennesket er av naturen katolsk» (Homo naturaliter catholicus). Trangen til å tjene og hjelpe, i innerste grunn det å tjene Gud, er tross alt, tross arvesynden i slekten, iboende i menneskesjelen.

Sigrund Undset må ikke bli en støvet klassiker — ennå. Dertil er hun for aktuell, for nødvendig, ikke minst for oss norske katolikker en generasjon etter hennes egen. Få kan som hun vise oss hva det vil si å være, hva det vil si å leve som katolikk her i Norge. Ingen har som hun kunnet gi dette en mer fengslende og overbevisende litterær form. Leser vi hennes bøker blir det sagtens lett å innrømme at katolisismen ikke «passer». Men da skal heller ingen kunne si oss at sann katolsk kristendom ikke har grobunn i norsk jord.

«Du har skapt oss for deg, å Gud. Og vårt hjerte er urolig inntil det hviler i deg». Augustins ord gjelder for alle mennesker. Så lenge det finnes bankende hjerter og urolige sinn også her, er Guds ord og Kristi Kirke ikke hjemløs i Norge. Det har Sigrund Undset vist. Hun kan bevise det også for slekten i dag.

H. Kielland Bergwitz.

RETTELSE

I mitt lille essay om François Mauriac i St. Olav (nr. 43/44, s. 268—270) er det noen trykkfeil som bør rettes på: I «Innledning» mot slutten skal selvfølgelig stå at «troen på Guds uransakelige nåde som opphever — ikke «opphevarer»! — naturens tyngde og skrøpelighet». Mauriacs hovedverker ble skapt i 1920-årene, ikke i 1820-årene». Den franske forfatter Roger Martin du Gard har skapt det hans landsmenn kaller «roman-fleuve». Andre små feil har leseren med god vilje sikkert selv rettet på. Pavel Fraenkl.

«Her står vi overfor den mest tankevekkende, merkelig fengende roman som kan øynes i årets bokflom»

IVAR HANSTEEN KNUDSEN
i St. Olav

Carlo Còccioli

HIMMEL OG JORD

Hf. 18,30 - lb. 22.—

JOHAN GRUNDT TANUM FORLAG

Kardinal-kollegiet julen 1952

Erkebiskopen av Zagreb, Mgr. Alois Stepinac — i sin tid verdens yngste erkebiskop, bare 36 år gammel. Her ses han 12 år senere for «folkedomstolen» i Zagreb idet han mottar sin dom på 16 års tukthusstraff: «Jeg ber ikke om nåde. Min samvittighet er ren.» — Hans utnevning til kardinal er mer oppsiktsvekkende enn Mindtzentys i 1945.

Pave Pius XII lot, som meddelt i forrige nummer, lørdag den 29. november kunngjøre navnene på de 24 kirkelige dignitærer som i et *hemmelig konsistorium* den 12. januar vil bli tildelt kardinals verdighet. *Det hellige kollegium* vil dermed, forhåpentlig, igjen være fulltallig (70) for første gang på mer enn to hundre år. Dette hadde vært pavens mening også i 1946, men erkebiskopen av Genova, som var blant de nytutnevnte, døde innen konsistoriet ble holdt. Etter det formelle møtet den 12. januar mellom paven og de hittidige kardinaler som kan ventes til Rom for anledningen, vil tre dager senere, 15. jan., det *åpne konsistorium* finne sted, der de nye kardinaler så mottar den røde hatt fra pavens hånd. Alle de 24 nytutnevnte unntatt erkebiskop Stepinac vil innfinne seg. Han har uttalt at han eventuelt måtte be om tillatelse fra de kommunistiske makthavere, og han anser seg på ingen måte skyldig til en slik underkastelse. Dessuten ville han aldri slippe inn i Jugoslavia igjen. «Min plasse er her, og jeg skal forbli her selv til min død, om nødvendig.»

Hvordan blir så sammensetningen av Det hellige kollegium, Kirkens øverste råd, i og med den nye kompletteringen? Elleve av de nye kardinalene er italienere; fra 15. januar vil den italienske kontingent utgjøre 27 medlemmer, mens de øvrige 43 er hentet fra 26 andre nasjoner, mot 22 tidligere: 7 franske, 4 amerikanere, 4 spaniere, 3 brasilianere, 2 tyske, 2 kanadiere, 2 argentinere og 2 overhyrder fra den nære Orient. England, Irland, Holland, Belgia, Polen, Østerrike, Ungarn, Jugoslavia, Portugal, Portugisisk Afrika, Australia, Chile, China, Columbia, Cuba, Ecuador og Peru vil få 1 hver.

En vil kunne se at de nye utnevnelser ikke betegner noe brudd i Pave Pius XII's linje om stadig mer å internasjonalisere kardinalkollegiet. Tvert imot, tre nasjoner som aldri før har vært representert, er nå kommet med, nemlig Jugoslavia, Ecuador og Columbia. Av de 11 nye italienske kardinaler, vil hele 7 bli knyttet til kurien,

Kirkens daglige administrasjons-organ. En styrking av kurien har lenge vært ønsket. Når italienere er valgt til disse ansvarsfulle og byrdefulle stillinger, så er det fordi de har bak seg årelang erfaring i kuriens tjeneste. Det vil ennå gå tredve-førti år før man kan regne med en virkelig internasjonalisering her, da hittil faktisk bare italienere kan regnes å ha den nødvendige erfaring. Franskmannen Tisserant er den foreløpige unntagelse. Internasjonaliseringen i kurien må med andre ord begynne på et lavere rang-område enn kardinalverdighetens.

Et annet trekk i det nye bildet er at utvidelsen til flere nasjoner uvilkårlig skjer på bekostning av de vest-europeiske muligheter, — så lenge det samlede tall, 70, blir bibeholdt. Det er nemlig slik at intet bispesete, utenom de syv som er underlagt erkebispedømmet Roma (de suburbanske) har noe krav på kardinaliatet, og selv de seter som faktisk vanligvis kunne regne med det, har ofte lenge måttet vente. Dette er for nærværende tilfellet med erkebispesetet Boston og Prag — i og med Stepinacs utnevning skulle erkebiskop Berans fengseling ikke kunne være noen hindring for Praha-biskopen. En øyner i begge tilfeller Roms rettmessige frykt for å binde seg til en linje som kunne tydes som rent politisk i opprettingen. Forbauselsen var nok stor i Amerika ved at Boston-setet ennå må vente på sin kardinal. Men at franskmannen, biskopen av Le Mans, falt i Pavens øyne, er et bevis for at Kirkens øverste leder fortsatt vil vise at veien er åpen til konsistoriet for personer som har innlagt seg særlige fortjenester, også u t e n at den store verden kanskje vet hvordan.

Alt tyder på at Pave Pius XII har avtvunget høyeste respekt i sin Kirkes øyne for dette suverene valg av nye rådsmedlemmer, foretatt i en tid så ladet av spenning og usikkerhet som julen anno Domini 1953.

I. H. K.

Erkebiskopen av Paris, Mgr. Maurice Feltin, kardinal Suhards arvtager.

Erkebiskopen av Genova, Mgr. Siri, som med sine 46 år blir kardinal-kollegiets yngste medlem.

Den Hellige Grals Gilde

Et svensk sekularinstitutt

Da Vår Herre talte om sitt Kongerike sammenlignet han det med sennepskornet som til tross for at det er så lite, vokser opp til et tre så stort at himmelens fugler kan bygge sine reder i det.

Slik har også Kirken vokset; fra å ha vært en håndfull sed omspenner den hele verden. Og treet vokser ikke bare i omfang, det skyter også stadig nye friske skudd på sine grener. Hver tid har sine behov, som Kirken fyller ved å kalle nye arbeidere til vingården, der høstens Herre lar dem prøve stadig nye arbeidsmetoder. Kallet å «forlate alt og følge meg» finner i hvert århundre nye uttrykk som svarer til tidens krav.

I våre dager kaller Den hellige far ikke bare prester og ordensfolk, men også legfolket til å ta aktivt del i arbeidet for utbredelsen av Kristi Kongerike i verden. Det finnes arbeidsområder som bare den som lever ute i det pulserende liv, kan nå. Legmanns-apostolatet er i løpet av de siste år blitt utbygget med de s. k. sekularinstituttene, som gjør det mulig for dem som vil vie hele sitt liv til arbeidet for Guds rike i verden, å realisere dette ideal.

Helt uberoende av hverandre har forskjellige typer av denne virksomhet vokset fram i forskjellige land. Pave Pius XII har i sin skrivelse *Provida Mater Ecclesia* som ble sendt ut i 1947, godkjent denne nye form for legmanns-apostolat og bestemt at den som tilhører et sekularinstitutt skal forbli *legmann*, da det er som legmann og ikke som munk eller nonne man er blitt kalt til dette apostolat.

Av disse sekularinstitutter finnes det i alle verdensdeler flere som er kjent under navnet *Gral*. Ifølge legenden er Gral kalken med Jesu blod. Under dette symbol vil legmanns-apostelen ofre seg med Kristus til Faderen for menneskene.

Det første sekularinstitutt i Norden er, så vidt oss bekjent, blitt opprettet i Sverige. Det skjedde med biskoppelig approbasjon i 1949. Det tråtte offentlig fram gjennom en redegjørelse i «Hemmet och Helgedomen» i juli i år under navnet *Helga Grals Gilde*. Ifølge denne redegjørelse gir institusjonens medlemmer hele sitt liv for som legmanns-apostler å tjene Kristus og Kirken i Sverige. Den står i forbindelse med *The English Society of the Grail*, men er en selvstendig svensk organisasjon. Selvne navnet knytter den til Middelalderens svenske gilder.

Den som vil bli medlem av dette sekularinstitutt må først og fremst ha følt seg kallet til å vie hele sitt liv til Gud og være rede til å tjene Kirken på det sted som overhyrden anviser som virkefelt. Alle yrker, en hvilken som helst utdanning og alle evner er det bruk for i institusjonen.

For å bli antatt må man ha en skriftlig anbefaling fra sin sokneprest. En god helbred er også en forutsetning. For konvertitter gjelder det at de må ha tilhørt Kirken et bestemt antall år.

Apostolatet får ikke bygge på øyeblikkets entusiasme, men på viljen til å følge Kristus. Medlemmene lever derfor etter de evangeliske råd om lydighet, kyskhed og fattigdom midt i verden uten å være av den. Dette er den vesentligste forutsetning for medlemskap i Den hellige Grals gilde.

Lydighet for Guds skyld skjenker den virkelige frihet; man er ikke lenger slave under egne innfall, men forener sin vilje med Guds, slik den kommer til uttrykk gjennom instituttets leveregel og ledelsen.

Ved *kysthetsløftet* gir man ikke avkall på kjærligheten; tvertimot betyr det en berikelse av vår evne til å elske Gud og vår neste. Det er i kraft av dette løfte man helt kan hengi seg til skapende og byggende arbeide i Kirkens tjeneste.

Løftet om *fattigdom* innebærer at man fraskriver seg disposisjonsretten over sin eiendom og sine inntekter. Medlemmene bor sammen som en familie og har alt felles og får det de trenger. Det er et liv i forsakelse og glede: den glede som springer ut av bevisstheten om at alle arbeider for samme sak, for Kristi rikes utbredelse.

Utdannelsen tar fremfor alt sikte på en utvikling av det åndelige liv. En legmanns-apostel må ha noe av den ild som Kristus ville tenne på jorden. Faren ved det aktive apostolat er jo at man så lett blir opptatt av den ytre gjerning. Det åndelige liv må derfor ha sin faste grunn med Den hellige messe som det sentrale, hvor man daglig gir seg til Gud med og gjennom Kristus. Kjærlighet til Kirkens liturgi, bønn og meditasjon, lesning av Bibelen og annen åndelig litteratur er nødvendig for det indre livs utvikling.

Hånd i hånd med denne utdanning går den aktive tjeneste, enten som vanlig arbeider og lønsmottager eller direkte i Kirkens tjeneste. Alt har samme verdi for Gud som ser til giverens motiv.

Et medlem av Den hl. Grals gilde må være villig til å gjøre et hvilket som helst arbeide for Kristus, å tilpasse seg tidens krav, være initiativrik og ta på seg ansvar. Alt dette oppmuntres og fremmes under utdannelsen, som altså ikke er en tid da man er skilt ut og avsondret fra verden.

Utdannelsestiden varierer fra tre til fem år; på forhånd har man da avtalt hva man har å betale.

Et firehundreårs-jubileum

Den 3. desember 1552, på en liten øy rett overfor Kanton, alene med en kinesisk venn, døde en av de største misjonærer kristendommen noen gang har fostret. Han het Frans Xaver, og var en av de aller første jesuitter, Ignatius' fortrolige venn. Hva gjorde han ensom og forlatt ved terskelen til det kinesiske fastlandet, det forbudte rike?

Han hadde forlatt Lisboa 10 år tidligere, 35 år gammel, for å forkynne evangeliet i det nye portugisiske kolonirike (Vasca da Gama var død 18 år tidligere). Fra India var Frans stadig rykket lengre fram, først til Malakka, så til Molukkene. Dermed hadde han nådd portugisernes siste utpost mot Stillehavet. Han kunne ha slått seg til ro. Men det lå ikke i hans natur. I likhet med apostelen Paulus følte han trang til å arbeide der hvor ingen hadde vært før ham. Hans kall var ikke å bygge på en annens grunnvoll. Han måtte stadig videre.

Møtet med en japaner åpnet nye horisonter for ham. Portugiserne hadde nettopp oppdaget disse øyer, noen av deres båter hadde begynt å anløpe japanske havner. Men Franz Xaver ventet ikke en gang på en slik leilighet. Han tok plass ombord på en enkel djunke med kinesisk mannskap og lot seg føre over til Japan. Midtvinters i streng kulde gikk han sammen med en medbroder og et par japanske venner opp mot Japans hovedstad. Folk lo av disse to fremmede raringer som ikke forsto noe av språket og var svært elendig kledt. Ofte måtte de ligge ute i snøen med ett teppe for dem begge. De hadde håpet å bli mottatt av keiseren, men det ble ikke noe av det. Derimot fikk de på hjemveien audiens hos en mektig fyrste som ga dem lov til å forkynne evangeliet. Bortsett fra det deres japanske ledsagere kunne tolke for dem, hadde de lært utenat de ti Guds bud og noen enkle forklaringer på japansk. Og de preket først og fremst ved sitt eksempel og sitt heltemot. Da Frans to år senere reiste tilbake til India hvor han var blitt kalt tilbake, hadde han faktisk grunnlagt en kristen menighet i Japan som i de senere år viste seg å være meget livskraftig. Den fikk hundrer av heltemodige martyrer da forfølgelsen satte inn i 1622.

Frans selv hadde måttet reise fra Japan, men trangten til å fortsette framrykningen hadde ikke sloppet taket på den utrettelige misjonær. Han var blitt klar over at kulturen var kommet til Japan fra Kina. Hvordan kan din lære være sann, ble han ofte spurt, når kineserne ikke kjenner den? Derfor var Frans så ivrig etter å trenge inn i Kina. Adgangen til landet var strengt forbudt for alle utlendinger og den strengeste straff truet den kineser som hjalp en fremmed inn i riket. Kineserne var imidlertid ikke så utilnærmelige at de nektet å handle med portugiserne. Men alt skulle foregå utenfor Kinas grenser. Derav kom betydningen av den lille øen Sam Tchau (Sancian) utenfor Kanton. Dit kunne de fremmede komme, og trafikken var livlig under hele sommerhalvåret. Frans Xaver hadde regnet med å kunne overtale en kinesisk skipper til å frakte ham over til kysten mot skikkelig betaling. Han hadde tenkt

å la seg sette av på et øde sted for ikke å kompromitere noen, og derfra greie seg alene. Hans plan gikk ut på å gå rett til provinsens guvernør for å forklare seg og oppnå enten lov til å forkynne evangeliet eller martyrkronen. Men ingen kineser torde ta ham med. En skipper hadde riktig nok lovet å gjøre det, men Frans ventet forgjeves, mannen viste seg aldri mer. Imidlertid hadde portugiserne forlatt øen. Frans forble alene med sin kinesiske ledsager og han døde i den ytterste forlatthet den 3. desember 1552.

I en tid hvor forholdet mellom Øst og vest, Europa og Det fjerne østen er så brennende aktuelt, fortjener Frans Xaver den største oppmerksomhet. Det fjerne Østen ble oppdaget for over 400 år siden, og man kan neppe ennå tale om et virkelig samkvem mellom de europeiske nasjoner og de asiatiske. Skylden kan riktig nok deles. De asiatiske folk har ofte selv lukket sine grenser og gjort enhver kontakt umulig. Men europeerne bærer en minst like stor del av skylden. Frans Xavers brev gir et godt innblikk i den pengegriskhet og den maktsyke som altfor ofte behersket de portugisiske sjøfarere. I sine motige brev til kong Johan 3. brennemerker han i lidenskapelige vendinger europeernes oppførsel mot de innfødte. Og kongen selv blir ikke spart, for han skriver nok pene og fromme ord, men de gjør ingenting for å få slutt på maktmisbrukene. Frans er reist til Østen for å forkynne evangeliet. Hvilken skade gjør ikke disse såkalt kristne som herjer og plyndrer og som åpenlyst krenker de bud som Frans strever for å forklare!

Frans har ingenting imot at Portugal også får økonomiske fordeler av hans oppdagelsesferder. Han er ikke selv portugiser, men føler seg knyttet til den konge som har sendt ham østover, og han gir gjerne gode råd om hvilke produkter det lønner seg å bringe til Japan. Men han reiser seg i kraftig protest mot all vold og urettferdighet. Selv om han av og til gjør seg en feilaktig idé om disse fremmede kulturer — vi må ikke glemme at vi skylder ham de eldste beskrivelser av den japanske kultur — så forsøker han alltid å forstå dem og er full av velvilje overfor dem. Han har selv ingen ærgjerrighet, intet annet ønske enn å vinne sjeler for Kristus ved forkynnelsen av evangeliet og det gode eksempel. Det er vennskapsbånd han vil knytte mellom disse nyoppdagede land og det gamle Europa. Og skal han vinne dem for sin sak, så er det ved heltemot og selvoppofrelse. Han vier seg til de syke og fattige, besøker dem, pleier dem, underviser dem. Men han er ikke bare utstyrt med et godt hjerte. Han har også fremragende organisatoriske evner. Der har vært misjonærer før ham i India, men ingen har i samme grad som han bedømt situasjonen i Østen som helhet. Han planlegger sitt arbeid. Når han dør har jesuittene allerede blomstrende anstalter på alle de viktige punkter østenfor Kapstaden helt til Molukkene og Japan (den første jesuitt trenger inn i Kina i 1583). Vi skylder ham de retningslinjer som senere har vært bestemmende for ethvert misjonsarbeid: utdanning av innfødte

EN AV DE MINSTE

lant bilder i avisen
Jeg møter et lite vesen
et barbent, skinnmagert flyktningbarn
med store, rådløse øyne -
«lille Michael, fire år».

Julens budskap er kjærlighet,
hjelpsomhet og barmhjertighet,
gaver og gode ord.

Alene, uten far, uten mor,
en hjemløs på denne jord.
Vi som lever i velstand og trygge kår,
kan vi fatte en nød så stor?

Men jagende etter forfengelighet
og overflod av forgjengelighet,
i larmende løyer, spising og drikk -
hvem husker hans sultne bilkk,

og at den mektige kongenes Konge,
som vi ærer ved festdekket bord,
var det arme, fattige Jesusbarn -
din minste, lidende bror?

NY BERG

prester som på langt sikt forbereder misjonens selvstendighet i forhold til de europeiske land, utdannelse av legfolk som kan ta seg av undervisningen i prestenes fravær, spesiell utdannelse av de europeiske misjonærer, slik at de tilegner seg disse fremmede kulturer og blir kinesere blant kinesere, japanesere blant japanesere, indere blant indere. Frans Xaver er kanskje den første som for alvor forsto at det ikke var Europa det gjaldt å bringe til Asia, men helt og holdent Kristus. Hadde man hørt på ham og fulgt i hans fotspor, så ville sikkert forholdet mellom Europa og det fjerne Østen vært annerledes i dag. Men europeerne har først og fremst tenkt på sin egen fordel. Og dermed har de fremkalt en voldsom reaksjon som holdt dem utenfor i flere hundre år og som ikke er utdødd.

Frans Xaver var på ingen måte en agnostiker som anså alle religioner for like verdifulle. Han var en kristen apostel som brente av iver for å forene alle folkeslag i Kristus. Han var reist for å omvende folk og tvilte ikke på at de kristne kongers første plikt var å støtte misjonsarbeidet. Men hans forkynnelse var dypt forankret i de kristne verdier, et sant uttrykk for nestekjærlighet. En kan ikke lese om ham eller hans brev uten å tenke på apostelen Paulus; de er menn av samme støpning.

(Pater A. Raulin, O.P., i Bergens Tidende for 3. des.)

*

Jubileet ble feiret med en opslutning innen verdenskirken, som viser ikke bare St. Frans-Xavers banebrytende betydning for misjonstanken, men også styrken i Kirkens liv og fremmarsj i dag. Hva sier ikke alene at på selve minnedagen, 3. desember, deltok bare i Goa ca. en million mennesker, hvorav hundre tusen var samlet på byens sentrale plass! De fleste var selvsagt tilreisende, med den pavelige legat kardinal Emanuele Concalves Cerejeira, erkebiskop av Lisboa, som æresgjest. Pave Pius XII sendte et særlig radiobudskap til den portugisiske koloni i Goa og til Portugisisk India. Helgenens mumifiserte legeme lå på lit de parade, men er siden (p. g. a. varmens virkning) lagt i et sølvskrin med glassinnfatning.

Her hjemme ble jubileet feiret i våre soknekirker, med festandakt og preken. Som naturlig er ble dagen særlig høytidelig understreket i Bergen der vår norske St. Fransiskus-Xaveriussøstrenes kongregasjon har sitt moderhus. Om morgenen var levittmesse i moderhusets kapell ved Hs. Høyærverdighet biskopen, assistert av sokneprestene Gorissen og van der Burg. Det Allerhelligste var utstillet til tilbedelse hele dagen i alle søstrenes tre kapeller i byen. Om aftenen ble holdt pontifikalandakt i Floridas vakre kapell, der Biskopen var assistert av pater Raulin O.P., og pastor H. Taxt. I sin festpreken dvelet Hans Høyærverdighet ved den helige Frans-Xavers glødende kjærlighet til Gud og sjelene og hans totale innsats for å utbre Guds rike, og pekte på at vår tid også krever av enhver kristen, verdig dette navn, sann apostolisk ånd, ja heroisme og total innsats for Guds rike.

Roman med evighetsperspektiv

Journalisten Georges Bernanos vakte oppsikt i den litterære verden, da han i 1926 sendte ut sin debutroman «Sous le soleil de Satan», (dansk oversettelse: «Under Satans Sol»). 10 år senere leverte han et nytt storverk med romanen «Journal d'un curé de campagne», som Land og Kirke nå har gitt ut under titelen «Underet i de tomme hender».

Som de leste av Bernanos' romaner handler også «Underet i de tomme hender» om Satans lumske spill med sjelene. Romanens hovedperson er en ung katolsk prest, som i sine dagboknotater forteller om de nederlag og seire hans virke som landsbyprest gir ham. Vi møter her en helhjertet prest, som vil gi sitt liv for menneskenes frelse. Han møter imidlertid megen motgang og misforståelse. Sognebarna tror at han drikker, og en av småpikene som går til katekismus-undervisning legger åpenlyst an på ham. Men presten forblir tro mot sin gjerning, som fører ham sammen med onde og gode mennesker. Han forsøker å vinne dem alle for Gud. Han ansporer de rene sjeler til stadig inderligere samkvem med Gud, og han avslører de hovmodige og stolte sinn. Han ser inn i menneskehjertene, som han ofte åpner for Guds kjærlighet. Som don Ardito hos Còccioli er Bernanos' landsbyprest en hovedaktør i dramaet mellom «himmel og jord» — et hjul som alt og alle beveges om mot et evig mål. Denne uforglemmelige prest som selv pines av sykdom og som plaget av forlatthet, evner i sitt virke å gi menneskene frelse og fred — «det er et vidunderlig mirakel som skjer med våre to, tomme hender».

«Underet i de tomme hender» er en stor katolsk roman. Den gjør oss kjent med en av de største forfattere i «den kristne falangen». — Boken er overført til et lett og greitt norsk, og kan anbefales på det aller beste.

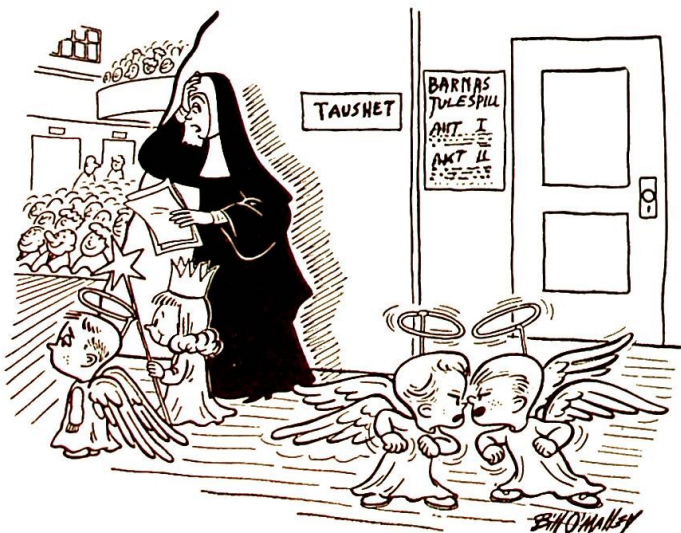
Helge Røstad.

En rekke bokanmeldelser må utstå grunnet plassmangel.

★ ★ ★

Med ønske om en gledelig jul til alle våre lesere og medarbeidere, takker vi for all vennlig støtte i året som gikk

Over til Lille Studio —

UTLANDET:

VATIKANET

Sosiale oppgaver viktigere enn orkidéer.

For tiden blir den verdensberømte samling av orkidéer i Vatikanets haver, den største i Europa, brakt til San Remo for å anbringes i nyreiste drivhus. Pave Pius XII har gitt Vatikanstatens forvalter, kardinal *Canali*, i oppdrag å få anbrakt samlingen på et annet sted og la de midler som vedlikeholdet av samlingen kostet, gå til Den pavelige hjelpejeneste som antar et stadig større omfang.

Samlingen er overlatt en amerikansk samler på betingelse av at den ikke bringes ut av Italia. Amerikaneren har stillet andre planter som ikke krever det samme kostbare stell, til disposisjon for Vatikanets haver.

Oppsiktsvekkende funn under Peterskirken.

På det første møte til Den pavelige kommisjon for arkeologi i det nye akademiske år meddelte professor *Margherita Guarducci* fra Roms universitet, som er medlem av kommisjonen, at man har gjort et meget betydningsfullt funn på den gamle hedenske kirkegård under Peterskirken. Man har funnet en inskripsjon på fem linjer på latin, sålydende: «Peter, be til Jesus Christus for de kristne som er begravet her nær Deg.» Like ved finnes en tegning i grove trekk som antas å forestille apostelen Peter. Det hele danner en slags plakett på veggen i et gravkammer på den hedenske kirkegård, i nærheten av det gravsted som er identifisert som

Katolsk flyktningearbeid

Kirkekollekten søndag 23. nov. til beste for katolsk flyktningearbeid innbrakte følgende beløp:

Arendal kr. 267.00. Bergen kr. 1 045.00. Drammen kr. 205.00. Fredrikstad kr. 775.00. Halden kr. 427.25. Hamar kr. 126.00. Haugesund kr. 133.41. Hønefoss kr. 212.00. Kristiansand kr. 340.00. Lillestrøm kr. 55.00. Oslo: St. Olav kr. 1 810.00. St. Hallvard kr. 550.00. St. Dominikus kr. 394.26. Porsgrunn kr. 164.74. Stabekk kr. 125.00. Stavanger kr. 370.00. Sylling kr. 10.00. Tønsberg kr. 148.00.

I alt kr. 7 158.16.

Litteratur inngått til redaksjonen:

Sigrid Undset: «Artikler og taler fra krigstiden.» Samlet og utgitt av A. H. Winsnes. Aschehoug.
Wilhelm Schenke: «Koranen i utvalg.» Aschehoug.
Ernst Sørensen: «Demringen. — Formkrefter og skjebnekrefter i det nasjonale gjennombrudds historie.» Dreyer.
Knut Svordal: «Waldemar Dons.» Olaf Norlis forl.
Emmanuel Mounier: «Personalismen.» Det Danske Forlag, Kbh.

INNGATT TIL PAPIRKURVEN:

Olav Valen-Sendstad: «Moskva — Rom.» Fjorten epistler om verdenspolitikken og det 20de århundres motrevolusjon. A/S Lunde & Co.s Forlag.
Alf Bie Christiansen: «Den svarte internasjonale.» Falken forl.

apostelen Peters. Gravkammeret som skriver seg fra det 2. århundre, ble tatt i bruk også av kristne i det tredje århundre. Den inskripsjon man nå har funnet, menes å skrive seg fra slutten av det tredje eller begynnelsen av det 4. århundre. Det bekreftes m. a. o. at apostelen Peters minne ble feiret på dette sted i den tro at hans legeme var gravlagt her, allerede før keiser Konstantin lot bygge sin basilika. Inskripsjonen gjør det også av med teorien om at apostelens legeme ble flyttet til et annet sted i midten av det tredje århundre.

BELGIA

Arbeiderprester også i Belgia.

Kardinal *Suhard's* dristige initiativ *Mission de Paris* som arbeider for å gjenvinne arbeiderne i Paris for Kirken, har nå fått en avlegger i Belgia hvor allerede 11 prester arbeider i metallindustrien for på denne måte å komme i personlig kontakt med arbeiderne.

CHINA

Grusom forfølgelse av innfødte prester.

Fides i Rom har nå offentliggjort en oppstilling over forfølgelsen av den innfødte klerus i det kommunistiske China. Ifølge denne oppstilling er siden 1944 105 innfødte katolske prester drept; i dag sitter 200 fengslet. Ifølge sikre informasjoner ble 100 kinesiske prester drept ved skytning eller som følge av mishandling og pinsler. Som eksempel på kommunistenes grusomhet nevnes at den kinesiske prest *Andreas Chao* i 1951 ble levende brent i *Kirin*, mens presten *Taddäus Liu* i *Pakoi* ble prytt i hjel.

Beretningen fremholder at de fryktelige lidelser de innfødte prester er utsatt for, ikke er blitt tilstrekkelig kjent, fordi oppmerksomheten i første rekke har vært rettet mot de utenlandske misjonærer. Disse kan selv i fengslet håpe på en utvisningsordre, mens de fengslede innfødte prester ikke har noe annet å vente enn henrettelser eller død på grunn av utmattelse.

Biskopen av Kiangting kommet til Hongkong.

Biskopen av Kiangting, mgr. *Peter Valentin*, som ble arrestert av kommunistene for et år siden, er kommet til Hongkong etter å være blitt utvist, sammen med tre katolske prester. Biskopen er 72 år gammel og har virket i China i 48 år.

DE FORENTE STATER

Den nye amerikanske utenriksministers sønn blir snart presteviet.

Avery Dulles som er nevø av *John Foster Dulles* — president Eisenhowers utenriksminister — bereder seg for tiden til å motta prestevielsens sakrament. For 12 år siden ble han opptatt i Kirken, og da krigen sluttet ble han medlem av Jesuitterordenen. Han studerer nå filosofi ved *Fordham-universitetet* som ledes av jesuittene.

Hans far er presbyterianer og er en av de ledende skikkelser i amerikansk protestantisme. På den protestantiske verdenskonferanse i Amsterdam i 1948 hadde han et skarpt sammenstøt med den tsjekkiske kalvinist, professor *Hromadka*, der som kjent kommer godt overens med de nåværende kommunistiske makthavere i Tsjekkoslovakia.

Tallet på katolikker steget til 29 241 580.

Den årbok som katolikken i De forente stater utgir, gir i sin siste utgave en rekke interessante opplysninger. Ifølge årboken fantes det ved årsskiftet 1951/52 i alt 29 241 580 katolikker i De forente stater. Tallet på prester øket i 1951 med 570 Tallet på ordensfolk er kommet opp i 75 422, mens det i alt finnes 156 696 ordenssøstre. I 1951 ble 4 873 nye søstre opptatt i de forskjellige ordener. De største erkebispedømmer er Chicago med 1 743 936 katolikker, Boston med 1 360 732, New York med 1 302 306, Philadelphia med 1 114 122 og Newark med 1 077 935.

I løpet av 1951 var tallet på konvertitter 116 838. I 6 år på rad har tallet på konvertittet vært mer enn 100 000. Siden 1942 er over en million konvertitter opptatt i Kirken.

ENGLAND

Skarpe katolske kommentarer til Edens invitasjon av Tito.

Utenriksminister *Edens* invitasjon av Jugoslavias røde diktator, *Tito*, til kronnighøytidelighetene i London neste år, har fremkalt en storm av protester i katolske kretser i England.

Både i pressen og på møter er det gitt uttrykk for de engelske katolikkers syn på saken, og en rekke engelske katolske biskoper har tatt kraftig til orde i anledning denne invitasjon. Erkebiskopen av Glasgow, mgr. *Campbell*, betegnet nylig på et massmøte invitasjonen som en utfordring til Storbritannias katolske befolkning, og biskop *Heenan* i Leeds pekte nylig på et arbeidermøte på det eiendommelige i at nasjonen som for kort tid siden ga uttrykk for sin sympati med den dømte erkebiskop, kardinal *Stepinac*, nå skal motta forfølgeren med alle mulige æresbevisninger.

Bemerkelsesverdig i denne sammenheng er en artikkel av *Graham Greene* i tidsskriftet *New Statesman and Nation*, hvor han reiser spørsmålet om denne innbydelse til den røde diktator kan føres tilbake til en veloverveiet regjeringsbeslutning eller om den er resultatet av et lune hos Edens etter en bedre middag hos Tito.

Evelyn Waugh har i en av de store søndagsaviser i forbindelse med denne sak pekt på at den engelske regjering sikkert ville ha funnet det helt utelukket å invitere som en æret gjest en politiker som var kjent for sin forfølgelse av jødene. Derimot ser det ikke ut til å gjøre noe, når det bare er kristne det dreier seg om.

Anglikansk biskop som er stolt av opprinnelsen.

Den anglikanske biskop av Monmouth, dr. *Edwin Morris*, som er en av de høyeste prelater i Church of England, har under en preken Westminster Abbey, altså i selve kroningskirken, rettet en sterk kritikk mot en formulering i kroningseden. Biskopen sikter til den formulering hvor monarken lover «å bevare for De forene kongeriker den ved lov instituerte protestantisk-reformerte religion». Den engelske høykirke, uttalte biskop Morris, har aldri kalt seg protestantisk, men betrakter seg som en reformert katolsk kirke.

FRANKRIKE

Kardinal Feltin om politikernes ansvar.

Under den årlige minnegudstjeneste for de av deputeretkammerets og senatets medlemmer som i årets løp er avgått ved døden, uttalte erkebiskopen av Paris, kardinal *Maurice Feltin*, til de forsamlede medlemmer av deputeretkammeret og senatet bl. a. følgende:

«Det eksisterer ikke lenger en utelukkende nasjonal funksjon. I det øyeblikk man overtar et offentlig verv, blir man ansvarlig for hele menneskeheten. I våre dager er også autoriteten udelelig. Hungersnød i India, følgene av et statskup, kamp eller våpenstillstand i Korea, blir anliggender som angår oss alle; de vedkommer oss og er ikke isolerte problemer.»

Av disse grunner, fremholdt kardinalen, kan parlamentenes medlemmer i dag ikke slå seg til ro med det som foregår i deres egne land. Det er deres plikt å følge med i det som skjer overalt i verden.

Frankrike har 14 prosent av verdens sekularprester.

Overfor alle dem som hevder at Frankrike er et på det nærmeste avkristnet land, fremholder det katolske tidsskrift *Ecclesia* som utkommer i Paris, at 14 prosent av sekularprestene i verden finnes i Frankrike.

Spania skal ha det største antall antall prester, skriver *Ecclesia*, og likevel finnes det der bare en prest for 1021 mennesker, mens tallet for Frankrikes vedkommende er en prest for 823 mennesker. At Frankrike har fått ord på seg for å være avkristnet henger delvis sammen med at det finnes 15 000 sogn uten prester. Men man glemmer i denne forbindelse at 14 000 av disse sogn har mindre enn 200 sognebarn.

Studenter ved de katolske universiteter får økonomisk støtte av staten.

Det franske deputeretkammer har mot kommunistenes og sosialistenes stemmer vedtatt et forslag fra finanskomitéen om at det ytes økonomisk støtte til studentene ved de katolske universiteter. Forslaget må godkjennes av Senatet, men en regner med at det der ikke vil møte nevneverdig motstand.

GOA

Frimerker til minne om den hellige Fransiskus Xaverus.

Poststyret i den portugisiske koloni Goa som ligger på vestkysten av India, har besluttet å gi ut frimerker i tre valører for på denne måte å feire 400-års minnet av den hellige Fransiskus Xaverus' død.

HOLLAND

Forberedelser treffes for beatifikasjon av hollandsk karmelitt.

Biskopen av Bois-le-Duc har gitt fullmakt til forberedelse av beatifikasjonsprosess for pater *Titus Brandsma*, en hollandsk karmelitt som var professor i historie og teologi ved Det katolske universitet i Nijmegen og som døde i konsentrasjonsleiren Dachau under krigen. Før krigen var han av biskopen utnevnt til kapellan for Hollands katolske journalister, og i denne egenskap var det han i 1941 oppsøkte redaktørene av den katolske presse og inntrengende ba dem om fryktløst å forsvare de katolske organisasjoners rettigheter, å motstå spredningen av den nasjonalsosialistiske lære og å protestere mot forskjellige utålelige forholdsregler okkupasjonsmakten søkte å sette igjennom. Følgen av dette var arrestasjon og fengsling; senere ble han overført til Dachau. I lange tider var jernvekker lenket til hans ben. Hans fryktelige lidelser og måten han bar dem på ble kjent viden om, og da frigjøringens time slo, var han allerede betraktet som en nasjonalhelt.

Utenriksminister Robert Schumann æresdoktor ved katolsk universitet.

Det katolske universitet i Tilburg i Holland har utnevnt den franske utenriksminister Robert Schumann til æresdoktor.

ITALIA

Kjent kommunist vender tilbake til Kirken.

Kommunistpartiet i Italia led sitt føleligste tap i løpet av de siste to år da den kommunistiske deputerte *Luigi Silipo* fra Catanzaro i et brev til kammerets president nylig meddelte at han var vendt tilbake til Kirken. Hans forslag om å trekke seg tilbake som deputeret ble avvist av kammeret mot kommunistenes og sosialistenes stemmer.

KOREA

Kardinal Spellman tilbringer julen på Korea-fronten.

Erkebiskopen av New York, kardinal Francis Spellman har meddelt at han i likhet med i fjor akter å lese messen i julen på Korea-fronten. Han forlot New York 17. des. og kommer til å oppholde seg i 10 dager på de forskjellige frontavsnitt.

Hvor gammel kan han vel være, korporal John B. Cordova fra Houston i Texas — en av de mange unge blant hvite og fargede, som, uten å hate noen, må være rede til å gi sitt unge liv for en «fiende» han ikke kjenner? Meningsløse, orkesløse krig! Det er de unge som må dø. — Uansett rase, nasjonalitet eller politisk oppfatning har de bare ett ønske: Å vende hjem igjen til far og mor, familien, vennene, arbeidet.

John, som vi ser her på bildet, kneler i en pause mellom de vekslende slag i nærheten av Lille-Siberia i Korea. Han har to ganger såvidt kommet fra det med livet — sitt unge liv. Her kneler han i takknemlighet foran krusifikset. Si ikke at det er sentimentalitet! For ham er korset blit den nærmeste allierte! (United Press foto.)

Manufakturvarer
sengeutstyr

SVERRE W. MONSEN
BERGEN

A/S KR. MADSENS BOK- & PAPIRHANDEL
BERGEN

BRYGGEN 5 - LEPPEN - TELEON 11482

LUXEMBOURG

Pax-Christi-bevegelsens internasjonale råd trått sammen.

Pax-Christi-bevegelsens internasjonale råd som består av representanter for Tyskland, England, Frankrike, Holland, Belgia, Sveits, Italia, Spania, Østerrike og Luxembourg trådte sammen den 13. og 14. desember i Luxemburg under ledelse av bevegelsens president, erkebiskopen av Paris, kardinal *Maurice Feltin*. Rådet vil drøfte planene for bevegelsens arbeid i 1953.

TYSKLAND

Den katolske pressetjeneste.

Med stor glede og tilfredshet hilste man vedtaket på bispekonferansen i Fulda om opprettelsen av *et katolsk telegrambyrå*, et vedtak som ble fattet etter 2 års grundige forarbeider. Byrået skal bringe den tyske presse nyheter fra hele den katolske verden. Dette telegrambyrå vil oppta sin virksomhet i nær fremtid. Christlicher Nachrichtendienst i München (CND) og Kirchlicher Nachrichtendienst i Köln (KND) innstiller samtidig sin virksomhet.

Sølv for
alle
anledninger

Theodor Olsens Efff.
JUVELER SMÅSTRANDGT 4

Bergen

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

Johan H.
BENTZON
Stift 1872 A/S

KOLONIAL - VASKEARTIKLER
En gros Telefon 10 106

Ny utgave av

KOMPLETORIUM

*Kirkens liturgiske
aftensang*

Pent utstyr

Kr. 0.75

UNGDOMSFORBUNDET

Akersv. 5, Oslo

Mangler De noen julegaver?

Vi har åpent mandag og tirsdag før jul til kl. 19.
Og en god katolsk bok er alltid en særpreget og
kjærkommen julegave.

Finn det helt riktige i våre kataloger.
Fredag den 19. ds. har vi åpent til kl. 20
og lørdag den 20. ds. til kl. 15.

Vi har også smukke rosenkranser og krusifikser.

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL

Akersveien 5 I, Oslo

Kontingenten
for

ST. OLAV

blir i 1953 samme som i år:

Kr. 15.— innenlands

NY BOK AV
H. P. L'ORANGE

Romersk Idyll

Professor L'Orange
er i sannhet en strå-
lende guide. En tur
med ham må bli en
strålende opplevelse.

Aftenposten.

Pris kr. 15.50,
innb. kr. 19.00.

DREYER

Thomas a Kempis

KRISTI ETTER- FØLGELSE

ENESTE FULLSTENDIGE
UTGAVE PÅ NORSK

Oversatt av
TRYGVE TRANÅS

«Som oppbyggende les-
ning er der neppe noen
bok utenom bibelen der
kan komme opp mot
denne. Den gir oss inn-
blikk i et fromhetsliv og
den mystikk som er et
indre livs hemmelige og
rike opplevelse.»

Aftenposten.

Pris kr. 10.90, ib. kr. 14.30.

DREYERS FORLAG

KATOLSKE BØKER :

- Carlo Coccioli: Himmel og Jord. Ib. kr. 22.—.
Pater Lutz: Hvad vet vi om Guds eksistens. Kr. 1.75.
Mennesket og Mysteriet. Kr. 7.75.
Den katolske Religion. Kr. 12.15.
Sigrid Undset: Artikler og Taler fra Krigstiden.
Ib. kr. 22.20.
Thomas Merton: Stilhedens Forjættelse. Kr. 11.40. Ib.
kr. 17.25. — Den store Stilhed. Kr. 22.20.
Thomas a Kempis: Kristi Efterfølgelse — norsk —
ny utg. Kr. 10.90. Ib. kr. 14.30.
Guardini: Bønnens Forskole. Kr. 10.90.
Gudsmoders Rosenkrans. Kr. 2.30.
F. Werfel: Sangen om Bernadette. Ib. 25.50.
R. Foss: Sekvensane i Missale Nidrosienske. Kr. 10.40.
Finn Halvorsen: Maria Guds Mor. Kr. 6.45. m. m. fl.
Forlang katalog.
Krusifikser - Rosenkranser - Bilder - Lys etc.

«CONCENTRA» — KATOLSK BOKHANDEL

Akersgt. 61, Oslo - Tlf. 33 22 04

Les

boken om den kristelige undergrunns-
bevegelsen bak jernteppet

Pater Georg:

GUDS FEMTEKOLONNE

Pris kr. 16.50 ib.

JOHN GRIEGS FORLAG

NYGÅRDSGT. 4

KOBA CHRISTENSENS

BEGRAVELSESBYRÅ

ENGEN 37 - BERGEN

Telefon: 11 80 4 - Privat: 98 01 3 - 96 5 88

Vet De at det er langt flere innbrudds-
skader enn brannskader. Tegn inn-
bruddsforsikring i dag.

Gulli & Rokk

Assuranse

Stortingsgt. 22
Sentralbord 33 44 00
OSLO

LEGEMIDDEL

Ved B-vitaminmangel —

AFI-B-TOTAL
tabletter

med de viktigste komponenter i B-
vitaminkomplekset i relativt store
doser.

Pakninger à 50, 100 og 250 tabletter.

A-S FARMACEUTISK (AFI) INDUSTRI OSLO

**BISPEGARDEN OG
ST. JOSEPHS INSTITUTT**

bruker

FYRINGSOLJE

R. C. BERTHELSENS EFTF.

Farvehandel

Glass, tapeter, vaskeartikler

Henr. Wergelandsgt. 32

Kristiansand S.

Tlf. 2270

**JERNVARER
VERKTØY
KJØKKENUTSTYR
SPORTSARTIKLER**

Hakon Lunde

Storgaten 24, Oslo
Sentralbord 42 59 94

Vi ønsker
våre
annonsører

en
god jul

med takk
for det
gamle år!

for rasjonell forsikring

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 334370 - Oslo

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk

M. Gallus

Etabl. 1847

OSLO

Leverer alt til leger, sykehus & laboratorier

OSLO

KOLDSAGBLAD
OSCAR SKOTVEDT - Oslo

Avd. Verktøy- og Spesialmaskiner
Kirkegaten 10 - Telefon 4239 45

Forsikringsselskapet

UNION A/S

— Stiftet 1871 —

All slags skadeforsikring

Tollbugt. 30, Oslo
Telefon nr. 41 63 08 - 41 18 39

Kjøp

Skotøi

A-S SKOTØIMAGASINET

SOLID

GRENSEN 5/7

Et virkelig kvalitetsprodukt

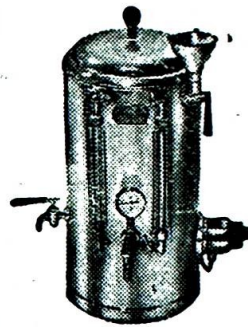
HELLESLAKTERIET
FOS A/S

HERMAN H. RITTERS

ESKEFABRIKK

Chr. Kroghsgt. 30, Oslo

Tlf. 42 34 66

KAFFEN er fri!

Endelig — idag kan De realisere Deres gode idé om kaffeservering på Deres kontor eller bedrift.

«Fix»

AUTOMATISKE TRAKTEMASKINER
10 — 20 — 30 — 50 — 75 liter
gir den beste kaffe og største økonomi

GUSTAVA RING
SYSTEM MASKINER

Oslo, Akersgt. 8, Tlf. 42 70 50.

ØKONOM Centralopvarmning

Inneh.: Trygve A. Engh

Tlf. 42 51 33 - Oslo

Varme — Ventilasjon — Damp
Varmtvann — Olje — Stoker
Fyring — Kjelerrep. — Ettersyn

Martin Olsen

Overretts sakfører

Stortingsgt. 4 - OSLO - Telefon 41 67 39

Guttorm A. Johnsen

BLIKKENSLAGERMESTER

Bygnings-, takreparasjons- og
ventilasjonsarbeid

Thor Olsensgt. 2, Oslo. Tlf. 42 37 89

SI

NAVNET

SI

Benytt

BOY'S BOKHANDEL

Eftf.

(H. Hesselberg Berntzen)

Ullevålsvn. 1. Oslo - Telefon 33 22 29

Tunghørte

De hører igjen takket være OTICON HØREAPPARAT. Vi installerer høreanlegg i kirker. 33 års praksis. Forlang katalog.

AMERICAN NORWEGIAN OTICON. A. BRUCE

Fridtjof Nansens plass 6 (like bak Rådhuset), Oslo. Telf. 42 33 32

MICHAEL BERG

Autorisert installatør

Theresegt. 26, Oslo

Telefon 60 24 05

HAMAR

O. Johannesen

URMAKER

Spesialforretning i ur-bransjen

Hamar - Tlf. 1497

WISBECH

Majorstuhuset - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

ODDVAR J. LODENG
MURMESTER & ENTREPRENØR

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

NOENBERG & CO. A.S

— Margarinfabrikk —

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

Spesialforretning i
RUSTFRITT STAL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for låger og
ventiler

ET GAVEABONNEMENT
PÅ

St. Olav

ER EN VELKOMMEN

julegave

INNSEND NAVN OG
ADRESSE OG VI BE-
SØRGER DERES HILSEN

Kr. 15.00 pr. år

» 7.50 » 1/2 år

All slags
forsikring

ANTH. B. NILSEN & CO's

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

TAPETHUSET

Tordenskjoldsgt. 6 b, Oslo

Tlf. 41 07 76

Tapeter — Linoleum

VI LEVERER:

Frigidaire
REG. VADEMERKE

KJØLESKAP OG KJØLEANLEGG

Innhent tilbud

LEHMKUHL

N. VOLLGATE 3, OSLO

Jens J. Andersen

OSLO - CENTRALBORD 68 34 00

Beste leverandør av

KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

HANS KARLSEN
MALERFORRETNING

Utfører all slags
malerarbeid

Tordenskjoldsgt. 6 B

Tlf. 41 07 76 - Oslo

OLE KRISTIANSEN

Snektermester

Heimdalsgt. 34 - Oslo.

Tlf. 68 13 58 - Etablert 1894

Spesialitet:

Møbler og innredningsarbeider

Johan Olsen & Sønner

Murmester og Entreprenørforretning

Kongensgt. 17 - Oslo

Etabl. 1896

Tlf. 42 99 90

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet